

PRACTICI DE OPERARE

Care dintre noi și-a obținut permisul de conducere exclusiv prin promovarea unui examen teoretic? Nimeni.

Până la apariția autorizației de radioamator începător, în Belgia nu a existat nici o formă de educație privind felul în care trebuie realizat un QSO. După promovarea examenului teoretic radioamatorii proaspăt autorizați erau lăsați liberi pe benzile de amatori. Nu era prea plăcut să asculți modul în care operau. Facând o analogie cu promovarea unui examen de conducere auto, imaginați-vă că ați promova doar examenul la sală, v-ați obține permisul de conducere, ați ieși pe străzi și ați conduce un vehicul fără să fi pus vreodată mâna pe un volan. Ei bine, exact acest lucru se întâmplă cu radioamatorii.

În cursul primilor săi ani ca radioamator autorul, la fel ca toți ceilalți, a comis greșeli (le mai comite și acum, dar ele sunt mult mai puține). Prin acest articol doresc să le dau o mână de ajutor atât începătorilor cât și veteranilor, pentru ca să se comporte cât mai curând ca niște "profesioniști" în benzi. Greșelile pe care le-am făcut au avut de multe ori la origine ascultarea practicilor de operare "nu prea bune" ale veteranilor. Nu sunt ei vinovați cu nimic. Nicăieri și niciodată nu s-au enunțat reguli clare privind modalitatea corectă de comunicare în benzile de amatori.

Nu trebuie să subestimăm importanța practicilor corecte de operare. Toate transmisiunile noastre pot fi interceptate de oricine, fie ei amatori emițători, receptori, observatori oficiali etc. Aspectul tehnic al hobby-ului nostru este una, dar atunci când ne folosim echipamentul și realizăm contacte pe calea undelor este deja altceva: prin aceasta devenim reprezentanți ai națiunii noastre în eter - suntem deosebit de "vizibili".

Pentru a realiza transmisiuni de succes pe orice frecvență și în orice mod de lucru, trebuie respectate câteva reguli simple. Îmi acceptați invitația de a mă urma pe calea care duce spre bune "Practici de operare"? Să pornim așadar la drum.

1. LIMBAJUL RADIOAMATORILOR

Învăță "limba radioamatorilor". Familiarizează-te cu limbajul corect practicat în radioamatorism. Nu spune "radio patru", ci "inteligibilitate patru". Învăță să stăpânești alfabetul fonetic internațional, prescurtările folosite în telegrafie, codul Q și codul cifrelor (73/88), ca acestea să devină a doua ta limbă maternă, înainte de a ieși în eter.

Folosește întotdeauna alfabetul fonetic în mod corect: "A" este Alfa, nu Alabama. Dar despre aceste lucruri vom mai vorbi în capitolul 8 (Pailapuri).

2. ASCULTĂ

Ca nou radioamator ai dori să începi să transmiți cât mai repede cu putință. Această dorință este firească. Dar ia-o încet, nu te grăbi, stai departe de acel microfon, de manipulator sau de tastatură. Înainte de a porni să transmiți familiarizează-te cu TOATE funcțiile emițătoarelor-receptoarelor tale. Partea de emisie necesită o atenție specială, pentru că aceasta este zona în care se comit primele greșeli "în eter".

Înainte de a transmite, ASCULTĂ. Cel care pune ascultarea pe primul loc va obține mult mai multe succese și va realiza legături frumoase și plăcute. Capitolul PAILAPURI aprofundează acest aspect important.

3. FOLOSIREA CORECTĂ A PROPRIULUI INDICATIV

Folosește-ți indicativul într-o manieră corectă. A fost nevoie să promovezi un examen serios pentru a te putea bucura de acest hobby. Fii mândru de indicativul tău, el este unic în lume. Numai folosindu-l în mod corect vei realiza transmisiuni legale. Ai auzit vreodată 4ZZZZ în benzile de ultrascurte? După câte știi, ar trebui să fie vorba de emisiunea unei stații din Israel, nu din Belgia. ON4ZZZZ este indicativul corect. Un indicativ se compune dintr-un prefix ȘI un sufix. Această practică a indicativului incomplet poate fi auzită și în benzile de unde scurte. Pentru a recurge la o analogie, dacă ți-a fost furată mașina vei anunța la poliție doar ultimele cifre ale numărului de înmatriculare, sau numărul complet?

4. FII POLITICOS

Acesta este cel mai scurt, dar fără îndoială cel mai important capitol al acestui document. Întotdeauna, în orice situație, fii politicos! Semnalul transmis de tine este auzit de o mulțime de oameni și de agenții. Vom vorbi mai pe larg despre această chestiune în capitolul "SITUAȚII DE CONFLICT". Fiind politicos vei ajunge departe în micul nostru univers sau în lumea exterioară.

5. CÂTEVA SUGESTII PENTRU LEGĂTURI PRIN REPETOARE ÎN VHF/UHF

Multe comentarii din următoarele capitole sunt dedicate unor situații specifice care survin în timpul vânătorii de DX-uri (stații situate la mare distanță) în benzile de unde scurte. Majoritatea acestor sugestii este valabilă și atunci când lucrezi în benzile de VHF/UHF.

În aceste benzi folosirea sistemului de repetoare (stații de retranslare) este destinată în primul rând extinderii zonei de operare a stațiilor mobile și portabile. Operatorii stațiilor fixe ar trebui să țină seama de acest lucru. Dacă două stații fixe pot realiza o legătură bilaterală fără a folosi un repetor, ce rost ar avea să-l folosească totuși pentru un QSO interminabil?

Oricine folosește un repetor trebuie să înțeleagă că nu are "monopolul" asupra acestuia. De fapt principiul este valabil pentru legăturile realizate pe toate benzile. Pe frecvențele pe care nu se folosesc repetoare se aplică principiul "primul venit - primul servit" (și, oarecum, și "primul păstrează"). Însă în sistemul de repetoare acest principiu nu ar trebui să prevaleze. Oricine trebuie să aibă o șansă de a folosi acest mijloc extrem de util, mai ales pentru stațiile mobile și portabile.

În timpul unui QSO prin repetor se recomandă (ba chiar se pretinde) obiceiul de a lăsa o scurtă pauză între "over"-uri (*tranzeele de emisie*). Astfel, o altă stație are posibilitatea de a lansa un scurt apel sau de a interveni într-un QSO în desfășurare. Această posibilitate este efectiv anihilată prin apăsarea imediată a butonului de PTT (*Push to Talk*) după o tranșă de emisie. Gândește-te la acest lucru.

6. CUM SE FACE UN QSO? DESPRE CE POTI VORBI?

Unii începători sunt uimiți la primele lor întâlniri cu benzile de radioamatori de mulțimea de QSO-uri în care se schimbă doar indicativele și controalele. Bineînțeles, lucrurile nu ar trebui să decurgă astfel. La început nu mi-a plăcut nici mie, pentru că preferam QSO-uri lungi și elaborate. Eram un adevărat "ragchewer" (*cel căruia îi place să stea la taifas*). Nu e nimic rău în asta. Cu toate acestea, am trecut cu timpul de la QSO-uri lungi la QSO-uri foarte scurte. Fiecare cu preferințele sale.

Deși practicăm un hobby preponderent tehnic, QSO-urile noastre nu trebuie să se limiteze la chestiuni pur tehnice. Ca în toate lucrurile vieții, este necesar și în acest domeniu un echilibru sănătos. Radioamatorismul nu are ca scop trăncăneala despre cumpărături. Bunul simț trebuie să fie cel care să te îndrume în acest domeniu.

Subiectele pe care le abordăm trebuie să evite religia, politica și, bineînțeles, reclamele comerciale. De asemenea, este interzisă de exemplu transmiterea unilaterală de anunțuri lungi sau de programe muzicale.

Manualul belgian pentru radioamatori a introdus pentru prima dată un capitol intitulat "Practici și proceduri de operare", care explică felul în care decurge un QSO. Ceea ce urmează este o reluare prescurtată și, în plus, câteva adăugiri:

- Înainte de începerea unei transmisiuni pe o frecvență dată, verifică întotdeauna cu atenție dacă frecvența e folosită de o altă stație;
- În cazul în care frecvența e liberă, cheamă CQ (apel general, "CQ" își are probabil originea în "I seek you" (*te caut*). Pat, W5THT are o [explicație privind CQ](#) care ar proveni din timpurile anterioare telegrafiei fără fir). Vezi capitolul 7 "Cum se cheamă CQ", care detaliază modul corect de a lansa un apel general;
- Ordinea în care trebuie plasate indicativele în timpul unei legături este simplă: prima dată se transmite indicativul partenerului tău de QSO, apoi indicativul propriu. De exemplu: (ești ON4ZZZZ): "Mulțumesc, OM, ai microfonul. ON4XXXX (de) ON4ZZZZ" (sfârșitul transmisiunii). E ușor să îți minte asta: trebuie să fii întotdeauna politicos;

- Încheie-ți întotdeauna transmisiunea cu propriul indicativ. Dacă faci multe transmisiuni scurte în timpul unui QSO, identifică-te cu indicativul tău cel puțin la fiecare cinci minute (în unele țări la fiecare zece minute);
- Lasă o scurtă pauză între tranșele de emisie. Astfel cel care dorește poate lansa un scurt apel sau poate interveni în QSO-ul aflat în desfășurare. Ține minte că poate într-o zi tu vei fi cel care vei recepționa un apel de urgență! Fii pregătit pentru asta;
- Nu intra în amănunte despre un milion de lucruri în cursul unei singure tranșe de emisie. Păstrează-le pe acestea scurte și concise, pentru a-i da posibilitatea partenerului tău să răspundă la subiectele tale, mai înainte de a uita despre ce anume vorbeai de fapt. Adu-ți aminte că de multe ori te adresezi cuiva a cărui limbă nu este limba sa maternă. Dă-i răgaz să priceapă ceea ce îi spui;
- În fonie se spune "over" atunci când pasezi microfonul partenerului tău. În radioamatorism acest lucru nu este strict necesar, dar deseori este util. Experiența te va învăța când e bine să folosești "over" și când nu;
- În telegrafie încheie-ți tranșele de emisie cu litera K (de la "Key"). Poți folosi și "KN", are o semnificație mai distinctă și înseamnă că vrei să auzi doar stația al cărei indicativ tocmai l-ai transmis și de la care aștepți răspuns;
- În telegrafie încheierea QSO-ului este marcată de grupul de litere "SK" ("Stop Keying"). QSO-ul este cu totul încheiat după ce ai transmis "SK";
- În fonie de radioamator un QSO nu se încheie niciodată cu "over and out". Spune fie "over" la predarea microfonului, fie "out" la sfârșitul QSO-ului, atunci acesta este definitiv încheiat.

Cineva mi-a atras atenția asupra următorului fapt: pe măsură ce amatorii progresează în "cariera de hami" par să uite că au fost și ei odată începători. Într-adevăr, deseori ai ocazia să auzi amatori chemând "C Q DX" în benzile de unde scurte, după care le răspunde o stație "locală" (care pentru ei în acel moment nu se află la o "distanță mare", așadar nu este un DX). De multe ori operatorul local încasează o punere la punct verbală și rămâne pradă neînțelegerii sau furiei. Aceasta taie orice cale de comunicare de ambele părți. Începătorul local ar trebui să priceapă că dacă cineva cheamă "CQ DX", el nu ar trebui să-l cheme în acel moment. Pe de altă parte, amatorul experimentat ar trebui să-și aducă aminte de zilele sale de început, când a făcut exact același lucru, pentru că dorea să lucreze "o țară nouă", de aceea ar trebui să dovedească considerație față de începător.

În astfel de situații eu îi dau de obicei un scurt control, îl înscriu în log și îi spun că de fapt eu încerc să lucrez DX. Începătorul va înțelege aluzia și va fi mai atent data viitoare, fiind totuși mulțumit că a înscris în log o țară nouă... și, la urma urmei, asta era ceea ce îl interesa! Așa că ... dați-i fiecăruia șansa unui QSO și nu uitați zilele voastre de "boboci"!

7. CUM SE CHEAMĂ CQ?

Convinge-te că frecvența pe care dorești s-o folosești este curată. Nu te mulțumi cu simpla ascultare, ci întreabă efectiv dacă frecvența este liberă. De exemplu, în SSB, după ce ai ascultat un răstimp, întreabă "Is this frequency in use?" (Frecvența aceasta este liberă?) și dă-ți indicativul. În cazul în care nu-ți răspunde nimeni, repetă întrebarea și dă-ți din nou indicativul. Dacă întrebarea rămâne din nou fără răspuns, frecvența îți aparține pentru a lansa un CQ.

În telegrafie și în RTTY transmite "QRL?". Unii cred că un semn de întrebare ("?") este suficient. Nu este suficient, ba poate fi chiar generator de confuzii. Dacă pe o frecvență dată se desfășoară un trafic (pe care nu-l auzi), cineva aflat pe frecvență ar putea înțelege din interogația ta că te interesezi de indicativul stației DX. Din aceasta ar putea lua naștere un scenariu de tip "polițai" (vezi capitolul 12). În schimb întrebarea "QRL?" va fi pricepută de toată lumea, ea înseamnă că dorești să afli dacă frecvența pe care ai dori s-o folosești este liberă. În această situație un semn de întrebare nu-și are rostul, pentru că este echivoc. În telegrafie poți primi unul dintre următoarele răspunsuri în cazul în care frecvența este ocupată:

- R (de la Received - Roger)
- Y (de la Yes)
- YES
- QSY

Dacă din întâmplare ai aterizat pe o "frecvență fierbinte" (mai ales una folosită de o DXpediție sau de o stație DX rară), există posibilitatea să fii alungat de pe ea cu strigături. Nu pune la inimă, nu reacționa, caută-ți pur și simplu o altă frecvență. Sau află - prin ascultare, nu punând întrebări - cine este DX-ul și lucrează-l.

O mulțime de probleme pot fi evitate dacă respecti regula de operare nr. 1 (indiferent dacă e vorba de operare uzuală sau pentru a lucra DX): ASCULTĂ. Această regulă de aur, folosită în combinație cu cuvântul magic "QRL?" te va scuti de nezasuri, atunci când ești în căutarea unei frecvențe libere pentru a lansa un CQ.

- Atunci când chemi CQ nu proceda astfel: de 10 ori CQ, indicativul tău de două ori și trecere pe recepție. Mai bine ar fi: de două ori CQ și de 10 ori indicativul propriu (desigur că exagerez, de patru ori e suficient!).
- Cea mai importantă parte a chemării nu este cuvântul CQ, ci indicativul tău. Atunci când condițiile de propagare nu sunt prea grozave e important ca stația aflată la antipozi (de preferință!) să-ți audă mai degrabă indicativul decât cuvântul CQ. De prea multe ori poți auzi operatori care cheamă de 15 ori CQ, își dau indicativul o singură dată și trec pe recepție. O asemenea procedură e absurdă.

Practica e mama învățaturii. Dacă nu ai experiență, e mai bine să-i asculți o vreme pe ceilalți, înainte de a te arunca în luptă. Curând îți vei crea propriul stil pentru a realiza QSO-uri reușite și agreabile.

8. PAILAPURI

Odată ce ai contractat virusul vânătorii de DX vei participa inevitabil și în mod frecvent la pailapuri. Atunci când în benzi apare o stație DX rară, pe frecvența ei se adună rapid un număr mare de amatori care doresc s-o lucreze. În cele din urmă, la sfârșitul câte unui QSO mulțimea începe să cheme stația DX deodată, toate stațiile se îngrămădesc una peste cealaltă. Această îngrămădeală se numește pailap (în engleză "pileup").

Pailapurile sunt generate nu numai de stații DX rezidente în locațiile respective. De foarte multe ori se organizează DXpediții pentru a activa țări (entități) în care radioamatorismul este aproape inexistent sau insule nelocuite. Scopul acestor expediții este realizarea de contacte cu cât mai mulți radioamatori din lumea întreagă într-o perioadă scurtă de timp. Este evident că legăturile cu aceste expediții trebuie să fie CÂT MAI SCURTE CU PUTINȚĂ, pentru a da șansa unui număr cât mai mare de DX-mani să lucreze o entitate nouă. De aceea, operatorul aflat în expediție nu este interesat de QTH-ul tău, de echipamentul pe care îl folosești sau de numele câțelului tău.

Care este metoda cea mai bună pentru a înscrie cât mai repede în log stația DX rară sau DXpediția?

ASCULTĂ, ASCULTĂ, și din nou ASCULTĂ.

Dar, de ce ar trebui să asculți atâta? Pentru că cei care nu asculță vor avea cu mult mai puțin succes.

Cu adevărat, prin ascultarea cu atenție un operator va avea șanse mai mari să străpungă pailapul și să lucreze mai curând stația DX rară.

Prin ascultarea cu atenție operatorul se va familiariza cu obiceiurile operatorului stației DX și cu ritmul în care acesta lucrează. Ascultând vei descoperi dacă DX-ul lucrează split. În timpul perioadei de ascultare ai timp suficient pentru a-ți verifica și reverifica partea de emisie și de recepție a stației tale.

- a fost aleasă antena corectă?
- a fost activată funcția SPLIT?
- este emițătorul (sau amplificatorul) acordat cum trebuie PE O FRECVENȚĂ LIBERĂ?

Adeseori această ultimă operațiune are loc PE frecvența stației DX! Foarte rău! Rezultatul ei este intrarea în acțiune a așa-numitelor "polițai" (vezi capitolul 12), ceea ce e de natură să strice plăcerea multora, pentru că atunci stația DX nu mai poate fi auzită.

- Înainte de a face vreo încercare de a transmite, convinge-te că ai recepționat corect indicativul stației DX.

De multe ori intrăm într-un pailap în urma unui "spot" (în acest caz = semnalare) de pe clusterul de DX. Nu sunt puține cazurile când semnalarea este incorectă! Asigură-te că ai auzit corect indicativul DX-ului. Vei evita astfel să-ți primești propriul QSL returnat cu mențiunea cumplită "NOT IN LOG", "INDICATIV INEXISTENT" sau "INACTIV ÎN ZIUA RESPECTIVĂ".

Operatorul experimentat al unei stații DX va trece la SPLIT OPERATION în momentul în care va observa că îl cheamă prea multe stații și că pailapul a ajuns de nestăpânit. Lucrând SPLIT frecvența sa de emisie va rămâne curată, iar cei care îl cheamă îl vor auzi mai ușor. Dar un operator mai puțin experimentat va continua să lucreze SIMPLEX, și în cele din urmă va fi nevoit să facă QRT, pentru că nu va mai putea controla pailapul. În asemenea situații chiar tu ai putea juca un rol important în timpul QSO-ului cu stația DX. Sugerează-i politicos că a venit timpul să treacă la lucrul în SPLIT (aceasta firește numai dacă sunt prea multe stații care cheamă!). Ceilalți DX-mani îți vor fi recunoscători dacă vei reuși să convingi stația DX să asculte de sfatul tău!

Iată cele mai frecvente situații de pailap:

A. PAILAP SIMPLEX ÎN SSB **Simplex**

Care este metoda cea mai eficientă de a străpunge un pailap SIMPLEX (un pailap mare, compus din numeroase stații care încearcă să lucreze DX-ul, toate deodată)?

- Așteaptă până când QSO-ul anterior s-a încheiat;
- Alegerea momentului chemării este FOARTE importantă. Nu prea vei avea succes dacă îți vei lansa indicativul imediat după sfârșitul QSO-ului anterior.
- Așteaptă aproximativ șapte secunde și transmite-ți indicativul complet O SINGURĂ DATĂ.
- **ASCULTĂ ...**

Există numeroase variante ale acestei abordări. Experiența necesară o vei dobândi numai ascultând deseori pailapurile simplex. Foarte mult depinde de ritmul în care lucrează stația DX și cât de bine sau mai puțin bine reușește să descifreze indicativul din vacarm.

Dacă vei chema imediat după încheierea ultimului QSO, indicativul tău se va pierde în învălmășeala zecilor de stații care cheamă simultan. Participanții la pailap își dau de cele mai multe ori indicativul de două, chiar trei sau patru (!) ori. Între timp stația DX a și răspuns unuia dintre ei, dar nimeni nu mai aude asta, pentru că unii cheamă neconținut, fără să asculte.

Așteptând circa șapte secunde momentul în care majoritatea celor care cheamă își trage răsuflarea, a sosit timpul pentru a-ți transmite indicativul, o singură dată. Apoi ASCULTĂ.

- Rostește-ți indicativul repejor. "Lălăirea" alfabetului fonetic este inutilă.
- Oscar November Four Zulu Zulu Zulu Zulu" este corect și poate fi pronunțat relativ repede.
- Ooooscaaaar Noooveeeember Fooouuurr Zuuuluuu" etc. este o pierdere de vreme și nu contribuie cu nimic la inteligibilitatea indicativului tău din partea DX-ului. Dimpotrivă!
- Folosește ÎNTOTDEAUNA alfabetul fonetic CORECT atunci când chemi într-un pailap.

În traficul radio alfabetul fonetic (de la Alfa la Zulu) servește la evitarea confuziilor în timpul schimbului de litere și de cuvinte. Pentru atingerea acestui scop fiecareia dintre cele 26 de litere ale alfabetului i s-a alocat un unic cuvânt.

În vacarmul pailapului stația DX ascultă exclusiv pentru aceste cuvinte unice. Auzul operatorului este solicitat la maximum de amestecul tuturor acestor cuvinte (și cifre) și îl cuprinde oboseala. Dacă noi deviem de la folosirea acestor cuvinte-standard ale alfabetului fonetic, sarcina sa devine și mai dificilă.

De mult prea multe ori putem observa în pailapuri că stația DX a pierdut tocmai acea literă care a deviat de la alfabetul-standard și de aceea operatorul trebuie să ceară repetarea sa.

Exemplu:

"Lima" este un cuvânt tăios ca o lamă de ras. Mulți folosesc "London" ca alternativă. Dacă semnalul tău este foarte slab, stația DX va înțelege probabil "Lima", dar nu și "London"!

Alte exemple:

Bravo - Baltimore. Echo - Easy (foarte rău). Hotel - Honolulu (rău). Juliett - Japan. Kilo - Kentucky. Lima - London (foarte rău). November - Norway (foarte rău). Oscar - Ontario/Ocean (foarte rău). Papa - Portugal (foarte rău). Quebec - Quito (foarte rău). Romeo - Radio. Sierra - Santiago. Tango - Toronto (rău). Uniform - United/University (rău). Victor - Venezuela (rău). Whiskey - Washington (foarte rău). X-ray - Xylophone (foarte rău). Yankee - Yokohama (foarte rău). Zulu - Zanzibar (rău).

Nu numai că stația DX caută să audă exact cuvintele corecte, dar se așteaptă la anumite consoanțe/sunete din cuprinsul acestor cuvinte și la un anumit număr de silabe. Dacă o silabă se pierde datorită staticului/QRN-ului, operatorul poate reconstrui cuvântul respectiv prin completarea consoanțelor lipsă și/sau a numărului de silabe. Cuvintele amuzante care pot fi auzite deseori în benzile de scurte și ultrascurte ar putea părea comice, dar ele nu sunt eficiente ("Old Nose four Zenith Zebra Zinc Zigzag" îmi vine în minte acum).

- Dacă stația DX îți răspunde pronunțându-ți indicativul complet și corect, ce rost are să pierzi timpul repetându-ți indicativul la începutul transmisiunii tale? Limitează-te la a-i da controlul. Îți poți încheia transmisiunea cu indicativul propriu, dar aceasta este risipă de timp, care trebuie evitată în mod categoric atunci când contactezi DXpediții. Cu cât transmisiunea ta e mai scurtă cu atât e mai bine, și restul pailapului va aprecia acest lucru. De obicei cea mai bună metodă este transmiterea controlului fără nici o adăugire. Durează o secundă și QSO-ul e gata, stația DX poate aștepta o altă chemare.
- Când chemi în pailap nu transmite niciodată indicativul stației DX; ea își cunoaște indicativul ... e o totală pierdere de vreme.
- Transmite-ți indicativul o singură dată. Cel mult de două ori, dar nu este recomandabil. În anumite situații (atunci când stația DX nu aude bine sau dacă operatorul este lipsit de experiență) trebuie să procedezi astfel. Dar nici nu se pune problema să-ți dai indicativul de trei ori!
- Dacă stația DX îți răspunde cu o parte a indicativului tău, pune accentul pe partea de indicativ pe care operatorul a pierdut-o.

Exemple:

QRZ, XU7ACV
(vacarm - 7 secunde de așteptare)
ON4ZZZZ.
ON4ZZZZ, 59, QSL?
QSL, 59.
Thanks, QRZ, XU7ACV
QRZ, XU7ACV
(vacarm - 7 secunde de așteptare)
ON4ZZZZ.
4ZZZZ, 59, QSL?
ON4 - ON4ZZZZ, 59, QSL?
ON4ZZZZ, QSL, thanks, QRZ, XU7ACV

- Dacă stația DX revine pentru un fragment de indicativ care nu corespunde cu indicativul tău, RĂMÂI ÎN TĂCERE. Repet: TACI, STAI LINIȘTIT! Stația DX nu dorește să audă indicativul tău, câtă vreme nu te-a chemat pe tine. Dacă cei care cheamă în pailapuri ar urma acest principiu logic stația DX ar putea înscrie în log mai multe stații! Din păcate atitudinea egocentrică este dominantă în cazul a numeroși DX-mani. Cu toate că ei știu foarte bine că stația DX nu li s-a adresat lor, ei continuă totuși s-o cheme. Aceasta este o imensă pierdere de vreme și dovedește o atitudine deosebit de egoistă!
- Dacă stația DX revine cu cuvântul "ONLY" și un fragment de indicativ, aceasta înseamnă de regulă că operatorul a încercat în repetate rânduri să lucreze acea stație, dar din cauza comportamentului nesportiv al DX-manilor din pailap (care au continuat să cheme) nu a fost în stare s-o facă și este nevoit să repete invitația, s-o repete și iar s-o repete.
- Dacă stația DX anunță "JA ONLY, Europe Standby", înseamnă că el dorește să audă NUMAI stații japoneze. Dacă locuiești în Europa, nu chema. De asemenea, nu striga în pailap "Europe PLEASE" sau "What about Europe?", așa ceva chiar că nu se face.
- Dacă ești QRP (5 wați sau mai puțin în CW, 10 wați sau mai puțin în fonie), nu chema stația DX cu indicativul tău urmat de /QRP ("stroke [bară de fracție] QRP". Niciodată. În Regulamentul de comunicații radio belgian acesta nu este un sufix permis (și cu siguranță nici în multe alte țări. Numai /P, /M, /MM și /A sunt permise. De câte ori îi auzim pe unii chemând în pailap doar cu "stroke QRP", fără să-și dea indicativul! Eventual stația DX este nevoită să-i ceară indicativul, din

nou o risipă de timp.

Bineînțeles că în cursul unui QSO de tip "ragchew" (taifas) poți menționa că lucrezi QRP.

B. PAILAP SIMPLEX ÎN TELEGRAFIE

- Aceleași observații de mai sus sunt valabile și pentru pailapul simplex în CW.
- Nu transmite niciodată "de ON4ZZZZ", doar simplu "ON4ZZZZ". Cuvântul "de" (care în codul Morse înseamnă "de către") amplifică și mai mult confuzia, din care stația DX încearcă să descâlcească indicativul.
- Nu încheia niciodată cu "K" (invitația la transmitere) atunci când chemi o stație DX. Cu cât mai irelevantă este informația pe care o transmiți, cu atât mai mari sunt șansele de a greși. Un exemplu extrem al felului în care "K" poate conduce la confuzii în chemarea unei stații DX este prezentat la sfârșitul capitoului 13 (Indicativele cu două litere). Dacă stația care cheamă (tu) nu transmite un răstimp care este mai lung decât spațiul dintre două litere, stația DX va înțelege că transmisiunea ta s-a încheiat.
- Adaptează-ți viteza. După ascultarea atentă a pailapului și observarea ritmului în care stația DX lucrează, poți găsi repede care anume stații sunt cele alese de operatorul stației DX. Adaptează-ți viteza de transmitere la viteza medie a acelor stații. Faptul că stația DX transmite cu 200 de semne pe minut nu înseamnă neapărat că operatorul chiar lucrează stațiile care cheamă cu aceeași viteză. De multe ori el le alege pe cele care transmit la o viteză mult mai mică. În acest caz este mai bine să reduci și tu viteza.
- Dacă stația DX revine spunând "ONLY" și/sau încheie cu "KN" (în loc de obișnuitul K = Over, invitație la transmitere), aceasta înseamnă că operatorul dorește să audă NUMAI acea anumită stație (sau indicativul complet al stației, indicativ pe care l-a recepționat doar parțial). E de obicei o indicație că a început să-și piardă răbdarea din pricina numeroșilor DX-mani indisciplinați, care continuă să transmită peste stația pe care încearcă s-o lucreze!

C. PAILAP SIMPLEX ÎN RTTY (ȘI ÎN ALTE MODURI DIGITALE)

De obicei transmiterea indicativului propriu o singură dată nu este suficientă în modurile digitale. Este recomandabilă transmiterea de două ori și, în funcție de capacitatea operatorului DX de a recepționa indicative, câteodată se simte chiar nevoia de a se transmite indicativul de trei ori, dar această opțiune e de evitat pe cât posibil. Cea mai bună este plasarea apelului la momentul potrivit. De sperat că stația DX va trece la modul de lucru SPLIT cât mai curând cu putință!

D. PAILAP SPLIT ÎN SSB

Stația DX lucrează în modul SPLIT, ce ușurare! Cu adevărat, e o mare ușurare, pentru că în modul SPLIT rata legăturilor poate crește considerabil, în comparație cu modul SIMPLEX.

Cum te poți înscrie repede în logul stației DX, atunci când operatorul lucrează SPLIT?

- ASCULTĂ, ASCULTĂ, ASCULTĂ...
- Recitește capitolele despre tehnicile simplex, o mulțime de trucuri sunt aplicabile și în split.
- Este transiverul tău fixat pe modul de lucru SPLIT?
- ASCULTÂND câteva minute înainte de a transmite, îți mărești simțitor șansele de a înscrie DX-ul în log prin lansarea câtorva apeluri bine plasate și pe frecvența corectă.

Unii radioamatori fac chiar o competiție din treaba asta. Ei încearcă să străpungă pailapul cu un singur apel, pentru a se înscrie în logul DX-ului.

Ascultând câteva minute obții următoarele:

1. te familiarizezi cu ritmul în care lucrează stația DX;
2. afli lărgimea splitului (de exemplu 5-10 kHz mai sus sau mai jos), care e fie indicată de stația DX (ar fi de preferat, deși din păcate nu toate stațiile DX fac acest lucru suficient de des), fie că o deduci singur;
3. îți dai seama dacă ai șanse reale de a străpunge pailapul în acel moment (poate că stația DX lucrează numai japonezi, pentru că are o propagare mai bună înspre acea regiune);
4. îți dai seama în ce fel se mișcă stația DX prin fereastra de split; Cu alte cuvinte, începe el oare să răspundă stațiilor aflate la baza ferestrei de split și urcă în sus, pentru a reveni apoi din nou la bază? Sau, odată ajuns în partea superioară a ferestrei, o ia încet în jos?

5. observi cum sare stația DX prin masa pailapului. De exemplu, dacă fereastra de split în SSB cuprinde 10 kHz, lucrează operatorul stațiile aflate la fiecare 2 kHz, sau mai degrabă la fiecare 3 sau 5 kHz? Sau lucrează unele stații aflate la bază, înainte de a sări în mijlocul pailapului, și apoi în vârful acesteia?

După care:

1. transmite-ți indicativul o singură dată;
2. și ASCULTĂ.

Dacă ai parcurs aceste faze plasarea indicativului tău la momentul potrivit și în locul potrivit va fi de regulă o acțiune simplă și de succes. Vrei să punem pariu că vei avea mai multe rezultate în "străpungerea" pailapului decât înainte de a urma aceste sugestii? Nu, nu ai nevoie de un kilowatt pentru a reuși.

Să repetăm: atunci când stația DX cheamă un fragment de indicativ, care nu corespunde cu indicativul tău, TACI - AȘTEAPTĂ! Acest lucru este important și trebuie subliniat. Dacă vei chema atunci când nu ești tu cel chemat, chiar și în timpul unei operațiuni în split, poți distruge QSO-ul altcuiva și poți împiedica lucrul rapid și ritmic al stației DX. NU FĂ ASTA, chiar dacă îi auzi pe alții că procedează astfel! Fii o doamnă/un domn în traficul radio!

Dacă nu faci asta - deci dacă vei asculta - vei avea șanse bune să auzi care este stația pe care o cheamă stația DX și pe ce frecvență o cheamă! În funcție de abilitatea stației DX de a extrage indicative din pailap, este recomandabil să-ți transmiți indicativul doar o singură dată. Cu timpul vei dobândi flerul pentru asta. Indicativul propriu de două ori este maximumul, de trei ori în nici un caz. Mă repet, pentru că acesta e un subiect important.

Diferitele stații DX au stiluri de operare diferite. Pe unii îi vei agreea mai mult decât pe alții. Anumiți operatori lucrează în ordinea cifrelor din indicative, pentru a mai subția pailapul. Dacă cifra solicitată nu se potrivește cu cifra indicativului tău TACI, NU CHEMA!

E. PAILAP SPLIT ÎN TELEGRAFIE

- Cele mai multe dintre indicațiile referitoare la pailapul split în fonie sunt aplicabile și la splitul în telegrafie. Te rog citește-le încă o dată.
- La început adaptează-ți viteza de transmitere la viteza stației DX; atunci când intuiești deja viteza medie a stațiilor pe care operatorul le lucrează, adoptă acea viteză. Aceasta este viteza cu care se simte operatorul stației DX cel mai în largul său.
- Transmite-ți indicativul o singură dată, apoi ASCULTĂ. În cele mai multe dintre cazuri transmiterea indicativului de două ori nu-și are rostul.
- Dacă totuși vei decide să-ți transmiți indicativul de două ori, treci pe modul de lucru QSK (CW full break-in). În acest mod de lucru vei auzi când începe să transmită stația DX. Atunci îți poți întrerupe transmisiunea și poți folosi VFO-ul tău nr.2 pentru a afla și cui i-a răspuns.

F. PAILAP SPLIT ÎN RTTY (ȘI ÎN ALTE MODURI DIGITALE)

- Din nou, sugestiile referitoare la tehnicile de operare în pailapul split în SSB sunt aplicabile și aici. Te rog citește-le încă o dată.
- Transmite-ți indicativul de două ori și ascultă. Vei observa curând că dacă îți transmiți indicativul de trei ori stația DX a și dat un control altcuiva. Dacă ești norocos operatorul stației DX va repeta indicativul stației pe care o lucrează la sfârșitul transmisiunii sale. Atunci poți să te duci și să auzi pe VFO-ul tău nr.2 cui i-a răspuns. De foarte multe ori nu ai norocul acesta, de aceea e important să auzi începutul transmisiunii sale.

De regulă lucrurile vor merge bine dacă îți vei transmite indicativul doar de două ori.

9. TAIL ENDING ("Tăiatul cozii")

O nouă noțiune a luat naștere acum vreo douăzeci de ani: "tail ending". A fost și mai este și acum o metodă controversată.

Ce este "tail ending"? Odată cu introducerea celui de al doilea VFO (la început ca unitate exterioară, mai târziu incorporat în transiver), modul de lucru SPLIT a devenit o metodă de operare foarte

populară printre stațiile DX și DXpediții. Cei care cheamă în pailapuri îl ascultă cu cel de al doilea VFO pe DX-manul căruia stația DX i-a răspuns. Atunci când ascultătorul atent aude că QSO-ul este "OK" (indicative și controale schimbate corect) el "calcă pe coada" DX-manului care încă e pe cale să-și finalizeze QSO-ul. Dacă semnalul său este suficient de puternic operatorul stației DX îl aude și își notează indicativul său. De îndată ce stația DX a încheiat QSO-ul, îl cheamă imediat pe DX-manul "tăietor de cozi".

S-a considerat că s-ar face economie de timp prin această metodă și că s-ar putea realiza mai multe QSO-uri. Dar cu timpul s-a constatat că foarte puțini operatori aplică procedura corectă de "tail ending"; mulți calcă pe coada predecesorului prea repede, în timpul unui QSO aflat în desfășurare, ceea ce duce la nevoia ca acesta să fie reluat (părți de indicativ lipsă, control nerecepționat etc.).

În spiritul indisciplinei din ce în ce mai accentuate din zilele noastre mulți operatori consideră că au dreptul să cheme peste un QSO în plină desfășurare. Dacă pe deasupra îl aud și pe operatorul DX chemând următoarea stație fără a mai lansa "QRZ?" sau ceva asemănător, se dezlănțuie iadul.

"Tail ending", da sau nu? Consensul general este în prezent: nu.

10. FERESTRELE DE DX

Administrațiile naționale prescriu benzile de frecvențe pe care le pot folosi radioamatorii. Multe dintre administrații nu prescriu și pe care anume frecvențe ar trebui folosite diferitele moduri. Pentru a coordona aceste chestiuni într-o manieră organizată intră în joc cu eficiență planul de benzi IARU. Planul de benzi al Regiunii a I-a IARU sugerează doar două segmente de frecvență în banda de 80 de metri, în care ar trebui să se acorde prioritate legăturilor DX intercontinentale (3500-3510 kHz și 3775-3800 kHz), precum și o frecvență pentru DXpediții în banda de 20 de metri (14195 +/-5 kHz). În afară de acestea, avem frecvențe de DX "de facto", pe care pot fi găsite DXpedițiile și stațiile DX rare.

E bine să cunoști aceste frecvențe de DX, denumite "DX windows" (*ferestre de DX*) și să le respecti.

În trecut, fiind activ din Africa centrală cu o stație de mică putere, doream să-i îmbucur pe câți mai mulți OM-i cu o țară eventual nouă și rară. De aceea am căutat întotdeauna să găsesc o frecvență liberă într-una dintre ferestrele de DX, pentru a lansa CQ. Știam că mulți DX-mani urmăresc aceste ferestre în speranța că acolo își va face apariția ceva "rar". Nu mică mi-a fost dezamăgirea când am observat că aceste ferestre erau pline de operatori europeni sau americani care făceau QSO-uri "locale".

Mulți își închipuie că ferestrele de DX sunt frecvențe destinate pentru ca ei să cheme acolo "CQ DX". Nu sunt de acord cu acest punct de vedere, consider că aceste ferestre sunt un refugiu pentru stațiile DX slabe, care doresc să fie "observate". Ar fi mai bine ca stațiile obișnuite să nu cheme CQ în aceste ferestre și să le folosească exclusiv pentru căutarea DX-urilor rare.

Iată ferestrele de DX și frecvențele de DX "de facto" actuale, pe care merită să le urmărim, și pe care stațiile obișnuite nu ar trebui să lanseze CQ:

- SSB: 28490-28500, 24945, 21290-21300, 18145, 7045, 3790-3800, 1845 kHz;
- CW: de obicei 5 kHz de la capetele de benzi, de asemenea următoarele frecvențe: 28020-28025, 24895, 21020-21025, 18075, 14020-14025, 10103-10105, 3500-3510, 1830-1835 kHz;
- RTTY: ± 28080, 21080, 14080 kHz.

Firește, stațiile DX și DXpedițiile pot apărea și pe alte frecvențe în afara ferestrelor de DX "de facto".

11. SITUAȚII CONFLICTUALE

Să nu uităm că suntem multe sute de mii de împătimiți ai aceluiași hobby pe același teren, și anume eterul. Conflictele nu sunt excluse. Ar fi lipsit de realism să trecem acest subiect sub tăcere; câteva sfaturi bune nu pot fi decât binevenite.

După cum s-a arătat în capitolul 4: ÎNTOTDEAUNA, ÎN ORICE SITUAȚIE, FII POLITICOS. Este singura cale de a soluționa în cele din urmă cu succes situațiile conflictuale. Să examinăm exemplul unui caz extrem, și anume al lui IZ9xxxx din Sicilia.

OM Pipo avea obiceiul deranjant de a chema CQ pe 14195 kHz, o frecvență de DX "de facto" utilizată de stațiile de DX rare și de DXpediții, și să desfășoare pe acea frecvență QSO-uri cu stații obișnuite din Europa și America. O mulțime de DX-mani din toată lumea au fost contrariați. 14195 kHz devenea o

frecvență inutilizabilă ori de câte ori apărea pe ea Pipo, deoarece comunitatea de DX nu tolera ca acea frecvență să fie "monopolizată" de una și aceeași persoană.

Dacă analizăm acest caz, putem face următoarele observații obiective:

- Pipo întreabă "Is this frequency in use?" înainte de a lansa un CQ și face QSY dacă frecvența este ocupată.
- Pipo folosește o frecvență pe care, conform legii, o poate utiliza în orice moment (vezi mai jos).
- 14195 kHz este o frecvență situată în fereastra de DX "de facto" 14190-14200 kHz. Acest segment de frecvență a fost rezervat de Regiunea I-a IARU cu începere din 1 ianuarie 2006 ca segment prioritar pentru DXpediții. După acea dată Pipo ar fi trebuit să-și caute alte frecvențe, dacă avea intenția de a respecta planul de benzi IARU.
- Ori de câte ori Pipo transmitea legal pe 14195 kHz (înainte de 1 ianuarie 2006) era bruiat de zeci de stații, care nu se identificau niciodată cu indicativul propriu, operând prin aceasta de fapt ilegal (erau pirăți).

Această situație mi-a atras atenția la mijlocul anului 2003 și am asistat în numeroase ocazii la felul în care zeci de așa-ziși DX-mani îl bruiiau în mod intenționat pe Pipo. Să fie clar: toate aceste stații își depășeau prerogativele acordate de autorizațiile lor. Dacă autoritatea națională de control a țării lor s-ar fi aflat din întâmplare la ușa acestora cu o aparatură mobilă și ar fi monitorizat emisiunile lor ilegale, DX-manii cu pricina ar fi fost cei care și-ar fi pierdut autorizațiile. Dar nu și Pipo, care emitea întotdeauna întru totul legal și în limitele autorizației sale!

Pentru a fi totuși obiectivi putem spune că Pipo este un amator antisocial, care în mod deliberat strică plăcerea multora. Dar acțiunile sale au loc în cadrul legal pe care i-l conferă autorizația.

Cum ar trebui abordat cazul unui asemenea individ?

- Cu siguranță nu ar trebui să fie bruiat (procedându-se astfel la emisiuni ilegale). Aceasta îi conferă sentimentul puterii sale, ceea ce îl face doritor de și mai multă putere ... astfel că își va înteeți eforturile de a deranja cât mai multă lume!
- Evită-l și mută-ți VFO-ul pe o altă frecvență.
- Contactează-l și încearcă să afli motivele comportamentului său.

În ziua de 12 august 2003 nervii mi-au fost puși din nou la încercare de Pipo. L-am chemat într-o manieră normală și am avut cu el un QSO pe 14195 kHz, care a durat 20 de minute. În cursul acestuia am aflat că Pipo nu aprecia faptul (ca să ne exprimăm cu blândețe) că este în permanentă bruiat de zeci de amatori "necunoscuți". El s-a arătat revoltat de amenințările cu moartea (!) care i s-au adresat prin telefon (la care a răspuns fiica lui!), etc. În cadrul acestui QSO "calm" am schimbat argumente, dacă Pipo ar trebui sau nu ar trebui să mai folosească frecvența de 14195 kHz. Am încheiat QSO-ul fără să fi ajuns la o înțelegere, dar în următoarele câteva săptămâni frecvența de 14195 kHz a fost scutită de emisiunile lui IZ9xxxx.

Bineînțeles că Pipo a reapărut pe 14195 kHz cam după o lună. L-o fi supărat cineva pe o altă frecvență?

Cu o altă ocazie, în 2005, când expediția K7C era activă pe 14195 kHz, l-am auzit pe Pipo întrebând "Is this frequency in use?". I-am răspuns prompt: "Yes Pipo, by K7C, tnx QSY, 73 from ON4WW". Pipo a coborât imediat cu 5 kHz și a chemat acolo CQ. Subiect închis. Și cu aceasta am ajuns la următorul punct, care ar putea figura la fel de bine și în capitolul "Situații conflictuale" ...

În perioada mea de început ca radioamator am asistat la un incident regretabil, desfășurat pe 21300 kHz. Un ON6 detestabil era angajat într-o legătură locală pe frecvența unei mari DXpediții. Am intervenit, am explicat situația, l-am rugat politicos să binevoiască a face QSY și am încheiat transmițându-mi indicativul. Răspunsul său, formulat într-un limbaj obscen nu poate fi reprodus aici. Ulterior am aflat că acest ON6 împreună cu amicul său, un ON4 au fost în mod constant perturbați pe repertoriul de VHF. Probabil că mentalitatea lor necuviincioasă se afla la originea bruiajului la care fuseseră expuși, sau poate că au dobândit ei această mentalitate din cauză că au fost perturbați la rândul lor (de "perturbatori ilegali")?

Iată un alt exemplu de incident neplăcut, care a avut loc între un veteran și doi novici din Belgia. Două stații ON3 (novici) erau în QSO pe un repertoriu VHF. Unul îi spunea celuilalt că îl aude foarte bine pe frecvența de intrare a repertoriului. În acel moment un ON4 (veteranul) le-a "ordonat" cu multă aroganță să părăsească repertoriul, pentru că dorea să lanseze un apel. Așa ceva nu se face. Cum am mai spus

Înainte, FII ÎNTOTDEAUNA POLITICOS. Operatorul ON4 putea să intervină prin "break" și să le spună că vrea să cheme. Fiind un utilizator de repetor, ar fi trebuit să înțeleagă care este rostul principal al unei stații de repetor, și anume acela de a furniza o arie operațională mai extinsă utilizatorilor mobili și portabili. Dacă acești ON3 s-ar fi întâlnit pe o autostradă gonind cu 120 km./oră în direcții opuse, QSO-ul lor s-ar fi încheiat rapid pe o frecvență simplex. Este cât se poate de jenant să asști la felul în care câte-un veteran se războiește la niște "boboci". Oare nu e rolul nostru acela de a-i ajuta să devină amatori mai experimentați?

Sunt acestea întâmplări adevărate? Dar ce importanță are? Importantă este concluzia: fii politico. Nu întotdeauna îți poți realiza scopurile, dar de cele mai multe ori reușești.

Ceea ce mă conduce spre capitolul următor, care s-ar putea încadra tot așa de bine în "Situatii de conflict" ...

12. "POLIȚAI DE BANDĂ"

Se așteaptă din partea comunității radioamatorilor să-și impună un soi de "autodisciplină", să păstreze ordine în propriile sale rânduri. Câtă vreme nu se întâmplă nimic ilegal, "autoritățile" nu vor interveni. Aceasta nu înseamnă totuși că serviciul de radioamator ar avea nevoie de propriile sale forțe de poliție! Dar de autodisciplină e nevoie cu atât mai mult.

Să revenim la amicul nostru Pipo din Sicilia. Dacă aș fi întârziat cu două secunde cu răspunsul meu la întrebarea sa "Is this frequency in use?", cu siguranță că vreunul dintre așa-numiții "polițai de DX" l-ar fi interpellat, potopindu-l cu expresii jignitoare. Acest limbaj suburban (IDIOT, LID și altele, și mai buruienose) au darul de a învenina și mai mult situația.

După cum te poți aștepta din partea unei persoane cu caracterul lui Pipo, el ar fi fost de-a dreptul încântat să rămână pe 14195 kHz, în loc să se mute pe o altă frecvență. Nu numai că ar fi fost bruiat pentru următoarele două ore, dar și expediția K7C ar fi fost nevoită să părăsească frecvența... S-ar fi pierdut timp prețios și o mulțime de QSO-uri, mulțumită "contribuției" vajnicilor noștri "polițai".

- Majoritatea "polițailor" sunt bine intenționați și nu folosesc un limbaj ofensator. Ei sunt politicoși și deseori încercarea lor de a elibera o frecvență de traficul nedorit este încununată de succes.
- Alți "polițai" sunt la fel de bine intenționați, însă datorită faptului că uzează de un limbaj jignitor ei nu reușesc să obțină eliberarea unei frecvențe. Acești "polițai" instaurează haosul, în locul calmului.
- Din a treia categorie de "polițai" fac parte cei care întrebuintează un limbaj vulgar chiar cu scopul de a crea haos. Expresiile lor suburbane generează comentarii din partea colegilor lor "polițai", rezultatul fiind un haos total!

Aceste trei categorii de "polițai" au un lucru în comun: făcând pe "polițaii" ei sunt de fapt niște PIRAȚI, dat fiind că fac transmisiuni fără să se identifice.

Care sunt situațiile în care avem de-a face de obicei cu "polițaii"?

- "Polițaii" apar cel mai adesea pe frecvențele stațiilor rare DX sau ale DXpedițiilor, de obicei atunci când acestea lucrează SPLIT;
- Un DX-man uită să apese pe butonul SPLIT al transiverului său și începe să cheme stația DX pe frecvența de emisie a acesteia. Pe deasupra, acest operator obișnuiește să-și transmită indicativul de 3-4 ori, împiedicându-i pe participanții la pailap să audă cui i-a răspuns stația DX. Acesta e momentul în care "polițaii" deschid focul.

Un "polițai" civilizat îl poate corecta pe "delicvent" spunându-i să transmită "UP" sau "DOWN". El încearcă să-l ajute, în loc să-l muștruluiască.

Totuși, în acest domeniu există o mulțime de variante, care nu sunt nici neutre, nici politicoase. Nu doresc să le citez, pentru a nu indica cum anume NU trebuie să se procedeze.

Cum îl poți ajuta pe un "delicvent" într-o manieră neutră? Înainte de a te dedica vocației tale de "polițai":

- puneți întrebarea cu ce valoare adăugată ai putea contribui prin intervenția TA (dacă există vreo valoare adăugată);
- nu mai interveni dacă un alt "polițai" a intrat deja în acțiune;

Iar dacă dorești cu tot dinadinsul să devii un "polițai bun":

- transmite ultimele două sau trei litere ale indicativului "delicventului", urmate de UP sau DOWN. Asta e tot.

Orice alt mesaj riscă să fie înțeles greșit de "delicvent", acesta nu-și va remedia eroarea și se va instaura haosul.

Exemplu în telegrafie:

ON4WW cheamă din greșală pe frecvența stației DX. Transmite-i următoarele: "WW UP". Dacă vei transmite numai "UP" (sau "DOWN") probabil că ON4WW nu va înțelege că i te adresezi lui. Ca urmare, el își va repeta greșeala și va chema din nou pe frecvența stației DX. Următoarea consecință va fi pesemne intrarea în acțiune a celorlalți "polițai", care vor începe să transmită și ei "UP UP UP", având ca rezultat haosul. Deci: transmite întotdeauna câteva litere din indicativul "delicventului", urmat de "UP" sau "DOWN". Va înțelege că el este cel vizat, și nu altcineva. Dacă îi vei transmite indicativul complet urmat de "UP", probabil că vei acoperi o parte din emisiunea stației DX.

Fără îndoială că ar fi mai bine dacă nimeni nu s-ar simți atras de cariera de "polițai", dar aceasta este o utopie. Un apel adecvat adresat "delicventului" poate restaura rapid ordinea. Un apel într-un limbaj ofensator nu rezolvă nimic și nu este benefic nici pailapului, nici stației DX.

Un "polițai" bun este o binecuvântare, dar când sunt doi "polițai" buni unul e deja în plus.

În SSB și RTTY se aplică aceleași principii. Transmite o parte a indicativului (sau chiar indicativul complet în aceste moduri), urmată de informația corectă (LISTENING UP/DOWN), și frecvența stației DX va deveni curată cât ai zice pailap.

Ca DX-man îți vei da repede seama că e mai bine să nu reacționezi la comentariile "polițailor". Încearcă să transformi ceva negativ în ceva pozitiv. Continuă să ASCULȚI stația DX (din nou cuvântul magic) prin vacarm, și de multe ori vei fi în stare s-o înscrii în log în timp ce "polițaii" se distrează în felul lor.

Nu uita, un "polițai" emite ÎNTOTDEAUNA ilegal, câtă vreme nu se identifică cu indicativul său!

13. INDICATIVELE DIN DOUĂ LITERE **(INDICATIVELE PARȚIALE) ȘI NETURILE DE DX**

Așa cum s-a arătat în capitolul 3 (FOLOSIREA CORECTĂ A PROPRIULUI INDICATIV), trebuie să-ți folosești întotdeauna indicativul **complet**.

În multe neturi de DX (majoritatea se desfășoară pe benzile de 15, 20 și 40 de metri) "maestrii de ceremonii" întocmesc o listă a stațiilor care doresc să lucreze stația DX prezentă în netul de DX.

Pentru a întocmi această listă net-controlul cere adeseori ultimele două litere ale indicativului tău. Nu numai că este incorect, dar este și ilegal. Din nefericire, numeroși amatori au adoptat această metodă atunci când cheamă o stație DX și în afara operațiunilor în neturi. Aceasta nu face decât să încetinească ritmul de lucru al stației DX sau al DXpediției. Am constatat-o de multe ori, inclusiv atunci când am fost activ "de cealaltă parte a pailapului": o stație foarte puternică își dă de trei ori ultimele două litere ale indicativului său. El are un semnal foarte puternic în locația DX-ului. Dacă și-ar fi dat indicativul complet o singură dată QSO-ul s-ar fi realizat în cinci secunde. Dar acum va dura de trei sau patru ori mai mult timp!

În telegrafie acest fenomen poate fi auzit mult mai rar, și practic niciodată în RTTY. Iată cel mai incredibil caz care mi s-a întâmplat: o stație m-a chemat în CW astfel: "XYK XYK". Venea tare și, vrând-nevrând, a trebuit s-o înscriu în log, pentru a putea asculta apoi și semnalele mult mai slabe ale celorlalți, așa că am transmis: "XYK 599". Îmi răspunde (indicativ fictiv): "Z88ZXY Z88ZXY 599 K". Acest brav OM îmi transmisese ultimele două litere ale indicativului său, urmate de litera K (invitație la transmitere în telegrafie = Key). Litera K era lipită de ultimele două litere, ceea ce dădea impresia că sunt de fapt ultimele trei litere ale indicativului său. Pierdere de timp prin excelență!

O observație finală despre neturile de DX. Desenul alăturat spune totul. QSO-urile vă sunt servite ca pe tavă. În mod inevitabil maestrul de ceremonii este de multe ori tentat să dea "o mână de ajutor" la realizarea acestora, ceea ce evident nu stă în intenția radioamatorului care dorește să obțină legături bilaterale prin propriile sale forțe. Încearcă să faci legături DX fără "cârja" net-controlului și vei constata că satisfacția îți va fi incomparabil mai mare.

14. FOLOSIREA "QRZ"-ULUI ȘI A SEMNULUI DE ÎNTREBARE

Unii operatori ai stațiilor DX și ai DXpedițiilor au prostul obicei de a nu se identifica frecvent. Acest obicei creează probleme.

DX-manii care filează banda (în special cei care nu au acces la un cluster de DX) aud o stație dând controale unul după altul, dar nu și indicativul acesteia. După o vreme ei încep să transmită "QRZ" sau "?" sau "CALL?" în telegrafie, și "QRZ" sau "What's your/his call?" în SSB. Este deosebit de deranjant; atunci când stația DX lucrează SPLIT operatorul ei nu are cum să audă aceste întrebări. Stațiile din pailap transmit pe o altă frecvență și sunt deranjate de cel care pune întrebări. Rezultatul e că temuții "polițai" intră în scenă și se instalează haosul.

Dacă vrei să eviți haosul, respectă regula nr.1 a lucrului DX: ASCULTĂ. Nu întreba "QRZ", "?", "What's your/his call?". Nu te ajuta cu nimic în aflarea indicativului stației DX.

De altfel "QRZ?" este folosit în acest caz incorect! "QRZ?" înseamnă "Cine mă cheamă?"

15. CUM TREBUIE CHEMATĂ O STAȚIE DE CONCURS?

Înainte de a intra într-un concurs sau de a chema o stație de concurs citește în întregime regulamentul concursului respectiv. În anumite concursuri nu-i poți contacta pe toți participanții, datorită naturii concursului. Este oarecum jenant să chemi o stație care nu vrea și nu te poate lucra în acel moment, din cauza regulamentului. În asemenea cazuri programul de concurs chiar îl împiedică pe operator să te înscrie în log! Iată câteva reguli de urmat:

- O stație de concurs dorește să lucreze cât mai rapid un număr cât mai mare de stații. Așadar: fii scurt!
- Nu-ți da niciodată indicativul de două ori atunci când chemi o stație de concurs. O singură dată este suficient;
- Dacă stația de concurs ți-a recepționat indicativul complet, nu i-l repeta, transmite-i doar controlul de concurs cerut;
- Dacă stația de concurs răspunde altcuiva: TACI, NU MAI CHEMA!

16. CLASTERELE DE DX

O temă controversată. Celor mai mulți le sunt pe plac, altora nu. Este uimitor cât de multe spoturi (*semnalări*) de DX-uri sunt postate. Dacă semnalezi un DX, înainte de a apăsa pe tasta ENTER verifică toate datele și corectează eventualele erori.

Mulți operatori abuzează ușor de spațiul pentru informații sau de rubrica "ANNOUNCEMENTS" pentru a da glas frustrărilor lor, pentru a se plânge sau pentru a întreba de QSL-info. Frustrări, văicăreli? Iată câteva spoturi și anunțuri recente găsite în timpul expediției 3Y0X (dar și în numeroase alte ocazii):

- "Chem de trei ore și nici un QSO"
- "Ascult de cinci ore și nici urmă de ei. Slabă expediție!"
- "Slabi operatori, habar n-au de propagare"
- "De ce nu SPLIT?"
- "Vă rog RTTY"
- "BINGOOOOO!"
- "O țară nouă!!!"
- "Țara mea nr.276!!!"
- "Europa, VĂ ROOOOG"
- etc. etc.

Aceste anunțuri nu au nici un rost, valoarea lor este egală cu zero. În vremea din urmă se poate observa din ce în ce mai des că unii, pornind de la presupunerea că operatorul stației DX dispune de o conexiune de internet, încearcă să i se adreseze direct prin intermediul clusterului, de pildă încercând să-l ademenească pe o anumită frecvență sau pentru a stabili cu el un sked (*o întâlnire*):

- "24.900.0 VK9DNX pse Isn fer EU now"
- "21.080.0 VK9DNX pse RTTY" Și mai condamnabile sunt tentativele din ce în ce mai dese ale unora de a se înscrie în logul DX-ului cu ajutorul clusterului:
- 1822.5 VK9DNX tnx QSO 579 ok?

Un cluster de DX este o unealtă pentru semnalarea DX-urilor, nimic mai mult. Spațiul pentru comentarii poate fi folosit pentru a furniza informații despre ecartul de split al stației DX sau despre QSL-manager. În afara de acestea, nici un fel de alte informații, lipsite de vreo relevanță pentru toți DX-manii, nu au ce căuta pe cluster.

Ai nevoie de informația QSL? Tastează comanda "SH/QSL callsign". Dacă pe clusterul pe care îl folosești nu există o bază de date tastează "SH/DX 25 callsign". Vor fi afișate ultimele 25 de spoturi ale stației respective, și de regulă cel puțin unul dintre ele menționează "QSL VIA". Și mai bine e să tastezi "SH/DX callsign QSL info" și îți se vor afișa în spațiul pentru anunțuri ultimele 10 spoturi ale indicativului căutat și informația QSL. Dacă clusterul de DX nu-ți poate furniza vreun QSL-info se recomandă să cauți pe unul dintre numeroasele sauturi de QSL de pe internet.

Nu-ți transpune frustrările asupra altora. Dedică-ți mai mult timp îmbunătățirii stației tale și abilităților tale de operare.

Semnalări ca "Lucrat de la prima chemare" și "Lucrat cu 5 W" nu spun nimic demn de interes despre semnalul stației DX, trădează în schimb multe despre egocentrismul DX-manului care a postat acest spot. Se pot observa și multe autosemnalări sau spoturi postate de partenerii de taifas, pentru a înscrie mesaje personale în rubrica destinată comentariilor. Așa ceva este absolut inacceptabil!

Trebuie semnalată apariția unui PIRAT? Un pirat nu merită să fie băgat în seamă, nu-l semnala.

Dacă semnalezi stații ca amicul nostru Pipo ce crezi că se va întâmpla? E clar - nu-l semnala. Să rezumăm: fă semnalări de DX corecte. Nu-ți irita colegii amatori cu frustrările tale. Nimănui nu-i pasă de starea orgoliului tău, în schimb toată lumea se va bucura de niște informații utile, cum ar fi frecvența de split sau QSL-info. Dacă nu le știi, caută-le. Manualul se găsește de obicei pe clusterul de DX tastându-se "SH/HELP". Citește manualul.

Atenție: întreaga comunitate a DX-manilor citește semnalările tale! E foarte ușor să-ți creezi o reputație proastă.

[Nota traducătorului: Indicațiile lui Mark ON4WW se referă la un alt cluster decât DX SUMMIT-ul actualmente deosebit de popular printre DX-manii din întreaga lume. După 10 ani de la înființare acesta are acum o nouă denumire (The New DX Summit), o nouă adresă (<http://www.dxsummit.fi/>) și planuri de optimizare interesante. Rubricile sale în acest moment sunt cele cunoscute: HOME, DX SPOTS (semnalări combinate, pe toate benzile și toate modurile, în ordine cronologică), ANNOUNCEMENTS (anunțuri), CUSTOM SPOTS (semnalări defalcate pe benzi și moduri de lucru), SEARCH (căutarea semnalărilor unui anumit indicativ, de unde există șanse de a se afla și QSL-info) și SEND SPOT (semnalări proprii).]

17. SUGESTII DESTINATE STAȚIILOR DX ȘI DX-PEDIȚIILOR

Îți place să combini în concediu activitățile radio și de familie? Lucrezi în străinătate și ai posibilitatea de a fi "radioactiv" de acolo? Ori poate ești complet sărit de pe fix (după părerea XYL-ului) și preferi să-ți cheltuiești banii pe o DXpediție?

În aceste cazuri vei avea posibilitatea de a face emisiuni dintr-o entitate "dorită". Cu cât e ea mai dorită, cu atât mai mari sunt șansele să întâlnești situații de genul celor descrise mai sus: "polițai de bandă", nimeni nu e atent la instrucțiunile tale, etc. Este foarte important ca TU să fii cel care controlează situația și s-o păstrezi sub control.

- Dacă mergi în concediu în Spania sau în Franța nu vei crea pailapuri masive;
- Dacă te duci în insulele Baleare, în Creta sau în Cipru, febra pailapurilor se va înteți și vei avea parte de niște solicitanți;
- Dacă ajungi cu serviciul în Iran și ai norocul să poți opera din acea entitate, pregătește-te, vei avea de lucru nu glumă!
- Dacă reușești să pui pe roate o DXpediție pe, să zicem, reciful Scarborough, pailapurile vor fi înfiorătoare ... "leagă-ți centura"!

Cum poți controla un pailap și cum poți să-l ții sub control? Cu siguranță că nu este o treabă ușoară, dar e totalmente realizabilă. Iată câteva sugestii:

- Dă-ți indicativul după fiecare QSO. Dacă te-ai procopsit cu un indicativ deosebit de lung, cum ar fi de pildă SV9/ON4ZZZZ/P, menționează-l cel puțin la fiecare trei QSO-uri;
- Dacă lucrezi simplex și observi că nu poți descifra indicative complete sau cei cărora le răspunzi nu mai revin la chemare, comută imediat pe modul SPLIT;
- Atunci când comuți pe SPLIT convinge-te că frecvența ta de QSO (de ascultare) este liberă! Fii atent să nu deranjezi un QSO în desfășurare;
- Dacă lucrezi SPLIT, anunță acest lucru după fiecare QSO. Indică ecartul splitului pe care îl folosești. De exemplu în CW: UP 1, UP 1-2, UP 5. În SSB: listening (*ascult*) 5 UP, listening 5-10 (kHz) UP;
- În split CW ascultă cu cel puțin 1 kHz mai sus (sau mai jos). Mai bine 3 kHz, pentru a evita posibilele clixuri pe frecvența ta de emisie și pentru a nu da ocazia "polițailor" să intervină;
- În split SSB ascultă cu cel puțin 5 kHz mai sus sau mai jos față de frecvența ta de emisie. E uimitor cât de "late" pot fi unele semnale în SSB. Dacă lucrezi cu un split de doar 2 sau 3 kHz, aceste semnale pot produce interferențe și spletere pe frecvența ta de emisie;
- Păstrează fereastra de split cât mai îngustă cu putință, nu monopoliza prea mult din spectru pentru tine;
- Dacă în SSB nu reușești să descifrezi decât indicative parțiale (se întâmplă deseori în pailapurile masive), dă un control indicativului parțial, de exemplu "Yankee Oscar 59";
- În telegrafie nu transmite un semn de întrebare ("?") alipit la indicativul parțial; din motive greu de înțeles acesta va fi interpretat de majoritatea participanților (indisciplinați) la pailap ca un semn de a începe să cheme din nou, deși indicativul parțial nu se aseamănă cu indicativul lor.
- În SSB și în CW (dar și în modurile digitale): dacă ai dat inițial un control unui indicativ parțial, repetă-i după aceea indicativul complet, pentru ca operatorul să știe că l-ai înscris în log pe el, și nu pe altcineva. Operatorii unor stații DX lipsiți de experiență procedează astfel: TA, 59. OH3TA răspunde cu indicativul său repetat de mai multe ori și transmite controlul. Stația DX revine și spune: "QSL, tnx, QRZ?" Bineînțeles că OH3TA nu știe dacă a fost sau nu înscris corect în log. Stația DX ar fi trebuit să spună: "OH3TA, tnx, QRZ?"
- Dacă ai dat un control unui indicativ parțial, nu te lăsa până nu reușești să obții indicativul său complet. Un pailap poate fi foarte indisciplinat. Dacă solicitantii observă că te încăpățânezi să obții indicativul complet, ei vor înțelege că în zadar ar mai continua să cheme fără încetare, și vor deveni poate mai disciplinați. Dimpotrivă, dacă abandonezi indicativul parțial pentru a lucra o altă stație, ai pierdut bătălia și ai deschis porțile haosului;
- Dacă un pailap a devenit prea indisciplinat, fă QRT, schimbă frecvența de emisie sau mută-te în altă bandă;
- Păstrează-ți întotdeauna sângele rece și nu insulta pailapul;
- Nu lucra pe bază de "ultimele două litere din indicative"; spune-le că dorești să auzi numai indicative complete;
- Când observi în modul de lucru SPLIT că stațiile cărora le-ai răspuns nu mai revin, ascultă pe frecvența ta de emisie, există posibilitatea ca cineva să te brueze (de exemplu "polițaii");
- În benzile superioare o viteză de transmitere de 40 de grupe pe minut (*200 de semne*) este aproximativ limita recepționabilă de către pailap. În benzile inferioare (de la 160 la 40 de metri) viteza maximă - în funcție de condiții - este între 20 și 30 de grupe pe minut (*100-150 de semne*);
- Informează în permanență participanții la pailap în privința intențiilor tale. Dacă ai nevoie de un moment de relaxare, spune-le: QRX 5 (QRX 5 minute, standby). Dacă vrei să treci într-un alt mod de lucru sau pe o altă frecvență, spune-le. Este cât se poate de neplăcut pentru cei care formează pailapul să nu știe ce urmează să faci. În definitiv, ei doresc cu toții să te lucreze, și vor fi încântați să fie ținuți la curent cu acțiunile tale. Ești "vedeta" lor!

Iar dacă pailapul devine prea masiv, poți decide să lucrezi pe continente, regiuni sau pe cifre.

A lucra pe continente, respectiv pe regiuni înseamnă că vei chema numai un anumit continent (de exemplu Europa) sau o anumită regiune (de exemplu Europa de nord, coasta de vest a S.U.A.), timp în care DX-manii de pe alte continente sau din alte regiuni trebuie să aștepte.

A lucra în ordinea numerelor înseamnă că vei chema stațiile în ordinea cifrelor din indicativele lor (0-9).

Această metodă de operare nu este în general recomandabilă. Un mare număr de operatori stau degeaba, așteptând iritați ca să le vină rândul pentru a te putea chema. Deși așteaptă, ei nu au nici o garanție că vor mai apuca să chemi continentul lor sau cifra din indicativul lor, căci tu poți face QRT în orice moment. De aceea ei devin nervoși, iar oamenii nervoși se pot transforma lesne în "polițai" răi. Dacă lucrezi în ordinea cifrelor 90% din pailap stă degeaba!

Cu toate acestea, pentru a face față pailapurilor masive, această metodă de operare poate fi utilă debutanților în postura de DX.

Singurul avantaj real al lucrului pe continente sau pe regiuni este acela că oferă o șansă acelor zone ale lumii care de obicei au parte de o propagare slabă în direcția ta.

Lucrând pe continente sau pe regiuni e bine de reținut câteva recomandări:

- Folosește această tehnică pentru a parveni în zone care nu beneficiază de condiții bune de propagare spre locația în care te afli;
- Dacă lucrezi astfel, pentru că pailapul ți se pare dificil de administrat, alternează rapid continentele pe care le apelezi;
- informează-i pe cei situați în alte continente/regiuni despre intențiile tale: ai de gând să lucrezi JA numai timp de 10 minute, apoi urmează EU la rând, și după aceea NA? Spune-le.
- În momentul în care pailapul se micșorează, e bine revii la practica normală de operare, lucrează toate continentele/regiunile simultan.

Câteva sfaturi pentru situația în care lucrezi în ordinea cifrelor din indicative:

- Dacă ai început o secvență de cifre, mergi până la capătul ei. Uneori operatorii se opresc în mijlocul unei secvențe pentru a face QRT, sau renunță la sistemul ordinii pe cifre; poți fii sigur că dacă procedezi astfel nu vei cuceri simpatia pailapului, dimpotrivă!
- Începe secvența cu cifra 0 (zero), continuă cu 1-2 ...-9 și întoarce-te din nou la 0.
- Nu aplica metoda "pe sărite": 0-5-3-4-8-7... pailapul te va detesta.
- Nu lucra mai mult de 10 stații pe o cifră, lucrează întotdeauna un număr egal de stații pe cifră.
- Informează pailapul câte stații vei lucra pe o cifră și repetă această informație de fiecare dată când treci la următoarea cifră.
- Nu uita că 90% din pailap stă degeaba, "polițaii" vor începe să transmită pe frecvența ta. Dacă poți, evită să lucrezi în ordinea cifrelor din indicative.

În afară de lucrul pe continente/regiuni sau pe cifre, unii operatori încearcă să lucreze pe țări. Această metodă trebuie totalmente evitată. Repet, nu fă asta, vei atrage pe frecvența ta "polițaii" tuturor națiunilor care stau degeaba în așteptare. Cu siguranță nu vei reuși să chemi fiecare dintre cele 335 de entități DX diferite. Și atunci ce rost are să aplici această metodă absurdă?

O observație finală: atunci când lucrezi un pailap, unul dintre lucrurile cele mai importante este să menții RITMUL pe întreaga durată a operațiunii. Dacă vei reuși asta vei fi mult mai relaxat, și relaxat va fi și pailapul. Dar cel mai important lucru este să-ți afli plăcerea în ceea ce faci!

18. DIVERSE

În telegrafie clixurile de manipulație pot fi deosebit de deranjante pentru ceilalți radioamatori. Dacă transiverul tău produce astfel de zgomote dă-l la reparat, sau repară-l singur. Colegii tăi amatori îți vor fi recunoscători. Același lucru este valabil pentru SSB: semnalele supramodulate nu sunt apreciate de nimeni. Asigură-te că emisiunile tale sunt "curate"!

Codul Q și codul numerelor (73/88) au fost create pentru a înlesni și a prescurta transmiterea anumitor interogații și cuvinte în telegrafie. De fapt, ele nu-și au locul în QSO-urile în fonie (SSB/AM/FM)! Ce rost are să spunem "73" în fonie, dacă putem să spunem tot așa de bine "Multe salutări" sau "Cele mai bune urări"? Încearcă să menții un echilibru rezonabil în această privință. În fonie nu are sens să folosești fraze care conțin un mare număr de coduri Q și de cifre. Vorbește normal.

Nu e corect să spui 73 la plural (73's), sună cam exagerat, pentru că 73 înseamnă deja "salutări". De altfel, cum ai putea transmite "73's" în telegrafie?

Dacă viteza de transmitere a unei stații DX e prea mare ca s-o poți recepționa și dorești totuși s-o contactezi, folosește un artificiu (de exemplu un program de decodare), ca să înțelegi ce transmite. Altminteri se va pierde o grămadă de timp pentru realizarea unui singur QSO, QSO-ul tău, pentru că nu ai înțeles ceea ce ți s-a transmis și nu ai reacționat suficient de rapid. Nu uita, mulți alții așteaptă să obțină un QSO cu stația DX. Vei avea nevoie de antrenament nu glumă pentru a-ți îmbunătăți abilitatea de a recepționa telegrafie la viteză mare fără dificultate și fără un program de decodare.

"QSO NOT IN LOG": dacă QSL-urile îți sunt frecvent returnate cu acest mesaj, înseamnă că a sosit timpul să-ți ameliorezi "practicile de operare". Prima cerință este SĂ ASCULȚI: dacă nu poți auzi o stație, ce rost are s-o chemi? Recitește acest document de mai multe ori și încearcă să-l pui în practică, pentru a ajunge un operator de succes. Punem pariu că astfel mesajul "QSO NOT IN LOG" va rămâne o amintire a trecutului?

Vorbind despre QSL-uri, se spune: "The final courtesy of a QSO is the QSL card". Firește, cei mai mulți dintre noi ar dori să aibă QSL-ul tău în colecția lor. Alții sunt mai puțin interesați de acest aspect. Eu personal țin să răspund tuturor QSL-urilor care îmi parvin prin birou sau pe cale directă, inclusiv celor trimise de radioamatorii receptori (*SWL, short wave listeners*). Noi, radioamatorii din Belgia suntem norocoși, accesul la sistemul biroului este inclus în taxa noastră anuală plătită la UBA, societatea noastră națională. Folosind serviciul biroului putem schimba cărți de confirmare la un preț extrem de mic cu întreaga lume. E adevărat că nu toți amatorii au norocul acesta, pentru că în unele țări utilizarea biroului de QSL-uri este mult mai costisitoare. Ține cont de acest lucru atunci când expediezi QSL-uri; informează-te (eventual prin site-ul IARU) dacă există un birou de QSL-uri funcțional în țara în care trimiți QSL-urile. Dacă nu e cazul, trimite eventual direct cu SAE (*self addressed envelope = plic autoadresat*) și fonduri suficiente pentru cheltuielile poștale de răspuns (de exemplu IRC - International Reply Coupon = cupon de răspuns internațional).

O altă cale este confirmarea electronică, de pildă prin LoTW (Logbook of the World) a ARRL-ului. Nu este nevoie de QSL-uri de hârtie, dar mie personal încă îmi mai plac aceste QSL-uri de modă veche, îngrămadite în cutiile de pantofi!

Unele stații DX folosesc un QSL-manager, pentru că preferă să realizeze QSO-uri, în loc să se ocupe de completarea QSL-urilor, îndeletnicire mare consumatoare de timp. Numeroase site-uri îți pot furniza toate informațiile necesare despre acești manageri. Îl numesc pe unul singur - QRZ.com, care este deseori menționat în timpul conversațiilor din eter.

O observație despre societățile naționale radio. Îți aduci aminte că în timpul celui de al II-lea război mondial toate autorizațiile de radioamator au fost revocate, iar aparatura confiscată? Cine crezi că a interpellat guvernul după război, pentru ca amatorii să poată redeveni operaționali? Ai ghicit, au fost societățile naționale radio (membre IARU). Aceste organizații non-profit sunt singurele instituții care au căderea de a negocia cu autoritățile, cele care îți acordă privilegiul de a opera o stație de radioamator. Este important ca societățile naționale radio să aibă un cuvânt greu de spus, și acest lucru este posibil numai dacă tu ești membru al societății tale naționale. Împreună suntem puternici - unirea face puterea. Nu ești membru? Gândește-te să devii membru. Pentru cei care trăiesc în țări care nu dispun de un birou de QSL-uri ieftin: ar fi poate timpul să-ți întrebii societatea al cărui membru ești de ce în Belgia poate funcționa un asemenea birou, dar nu și în țara ta? Și de ce nu ți-ai oferi serviciile voluntare societății tale? Ține minte, aceste societăți sunt singura ta opțiune pentru a-ți face glasul auzit atunci când ai de-a face cu Guvernul! Ele sunt importante.

Multe resurse de DX sunt disponibile pe internet. Lista lor este foarte lungă, o căutare pe web te va ajuta. Ca să numesc câteva: 425 DX News Letter, ARRL Propagation Bulletins, Ohio Penn DX Bulletin, etc.

Familiarizează-te cu planul de benzi IARU și cu frecvențele autorizate de administrația ta națională. Copiază-le pe o hârtie, lipește-le pe perete.

Merităm cu toții nițel amuzament, uită-te la [observațiile acide](http://www.qsl.net/dl4tt/DawgX-rayClub.html) (http://www.qsl.net/dl4tt/DawgX-rayClub.html) ale lui DL4TT despre "Dog X-ray" după ce ai terminat de citit capitolul 19.

19. CONCLUZII

Acestea sunt învățămintele unui băiat care și-a făcut debutul în radioamatorism în condiții cât se poate de modeste. La început eram în al nouălea cer dacă reușeam să realizez măcar o singură legătură cu o mare DXpediție. Cu o stație de mică putere (unii au pus asta la îndoială) am lucrat primele mele 300+ entități. Nu era nici un secret la mijloc, doar dorința arzătoare de a lucra câte o țară nouă.

Pentru aceasta a trebuit să citesc toate buletinele de informații DX pe care le aveam la dispoziție, să trag cu urechea la DX-manii veterani pe canalul de DX din banda de 2 metri, pentru a afla ce aud ei cu antenele lor mult mai bune. Au fost nopțile acelea nedormite, apelurile timp de ore-ntregi pentru a face un singur QSO, sau apelurile care nu s-au soldat cu vreun rezultat. Alte ore de apeluri pentru a străpunge finalmente pailapul... sau pentru a eșua, și a o lua de la capăt în ziua următoare. Și concediile luate câteodată numai și numai pentru a putea lucra "o țară nouă".

Nici acum nu sunt un "rechin". Atunci când mă vizitează amatori din alte localități, ei se minunează: "Asta e tot ce ai? Și cu asta ai lucrat toate acele DX-uri exotice?"

Într-adevăr, dorința de a lucra DX poate fi copleșitoare, și te ambiționează să cauți căile de a alcătui o stație pe cât de eficientă, pe atât de competitivă cu puțință. Nu ai nevoie neapărat de o megastație pentru a avea succes.

Deseori mă încercă dorința de a mă repezi până la acei cârcotași de pe clusterul de DX, pentru a le demonstra cum trebuie să realizeze un QSO dificil, în loc să-și piardă timpul cu văicăreri și etalări de frustrări pe clusterul de DX.

"Trăiește și lucrează DX" - și, cum a spus odată o mare personalitate: **"DX IS"!**

Îți doresc noroc în a lucra "țări noi" pe benzi. Sper că sugestiile de mai sus vor contribui cât de cât la ridicarea nivelului tău de operare.

Iar dacă nu reușești să străpungi pailapul, mă poți chema oricând în ajutor. O bere gustoasă pentru fiecare țară nouă lucrată de la stația ta este tot ceea ce pretind...

Și, ține minte, noi cu toții suntem supuși greșelii. Punem pariu că într-o bună zi îl vei surprinde pe autor căzând în greșeală? În acest caz, zâmbește, și încearcă să faci lucrurile mai bine, în loc să "tragi în pianist".

La multe succese și bucurii în benzi! Adresez mulțumiri bunilor mei prieteni care s-au implicat în acest proiect.

Traducerea în limba română a fost realizată cu amabilitate de Fery, YO4PX. Mulțumesc!

73 - Mark - ON4WW.
(Iulie 2008)

